

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Полтава
2022

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 173-Н від 05 вересня 2022 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальні редактори:

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;

Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

А. В. Артеменко, к. е. н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

Н. М. Бобух, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ;

В. Л. Іщенко, к. філол. н., доцент завідувач кафедри ділової іноземної мови ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Ю. С. Матвієнко, к. п. н., проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. – Полтава : ПУЕТ, 3-41 2022. – 268 с.

ISBN 978-966-184-435-2

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Готельно-ресторанна справа; Економіка; Комп'ютерні науки; Міжнародні економічні відносини; Облік і оподаткування; Освітні педагогічні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-435-2

Семикоз Д. С., Черненко О. О.

Методи штучного інтелекту при стратегічному
плануванні діяльності компанії.....87

Сімперович М. М., Черненко О. О.

Алгоритм тренажеру з теми «Верифікація
програм» для англомовного дистанційного
курсу «Теорія програмування»92

Собіборець О. Ю., Гаркуша С. В., Ольховська О. В.

Розробка навчального тренажеру з теми «Системи
числення, арифметичні операції в різних системах числення»
дисципліни «Архітектура обчислювальних систем»97

Chagonda N. S., Koshova O. P., Orikhivska O. G.

Some Peculiarities of Development of a Simulator
for the Distance Learning Course Programming II 102

Ghrmida S. M., Harkusha S. V., Koshova O. P., Orikhivska O. G.

Some Peculiarities of Development of
Desktop Application «Using Array in Java» 105

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Освітня програма «Міжнародні економічні відносини»

Білокіз М. Б., Пожар А. А.

Особливості виникнення та поширення
кредитних кооперативів у країнах світу..... 109

Коробко А. В., Артеменко А. В.

Глобальні тенденції розвитку світової
криптовалютної індустрії..... 113

Радевич В. О., Артеменко А. В.

Експортно-імпортна діяльність українських
підприємств: проблеми та перспективи розвитку 117

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Освітня програма
«Міжнародні економічні відносини»

УДК 334.732.2:339.747

ОСОБЛИВОСТІ ВИНИКНЕННЯ ТА ПОШИРЕННЯ КРЕДИТНИХ КООПЕРАТИВІВ У КРАЇНАХ СВІТУ

Білокіз М. Б., магістр спеціальності Міжнародні економічні відносини освітня програма «Міжнародні економічні відносини»
Пожар А. А., к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин

Анотація. У статті розглянуто основні передумови, причини і особливості появи кооперативів і зокрема – кредитних кооперативів в різних країнах світу. Зазначено обсяги й масштаби кооперативного руху. Надано оцінку основним типам кредитних кооперативів: кредитним спілкам і кооперативним банкам.

Ключові слова: кооператив, кредитний кооператив, кооперація, кооперативний сектор.

Abstract. The article examines the main prerequisites, reasons and features of the emergence of cooperatives and, in particular, credit cooperatives in different countries of the world. The volumes and scales of the cooperative movement are specified. The main types of credit cooperatives – credit unions and cooperative banks – are evaluated.

Keywords: cooperative, credit cooperative, cooperation, cooperative sector.

Постановка проблеми. Виникнення і поширення кооперативного руху в ХІХ ст. тісно пов'язані з прагненням незахищених верств населення європейських країн самостійно забезпечити себе необхідними товарами і послугами. Об'єднуючись і створюючи кооперативні організації, селяни і міщани, фермери, рибалки, ремісники, дрібні торговці власними силами й коштом створювали собі умови для отримання дешевших споживчих

товарів, кредитів, страхових, будівельних та інших послуг. Найбільшої популярності і поширення набули кредитні кооперативи, що найчастіше відомі як кредитні спілки і кооперативні банки. Досвід їх функціонування та розвитку для різних країн є не однаковим: як безумовно позитивним, так і подекуди негативним. З огляду на це, особливої важливості набуває вивчення такого позитивного досвіду з його поширенням і адаптацією до умов інших країн світу.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Розвиток кредитної кооперації в окремих країнах було досліджено в монографіях, дисертаціях та статтях українських дослідників, передусім В. В. Гончаренка [4, 5], А. О. Пантелеймоненка [6] та інших. Серед зарубіжних дослідників європейської та світової кредитної кооперації варто виділити R. Ayadi, D. T. Llewellyn, R. H. Schmidt, E. Arbak, W. P. De Groen, R. J. Palomo, A. Melian, A. M. Tarantola, G. Ferri, B. Ackermann, S. Best. При цьому слід зазначити, що більшість згаданих авторів приділяли увагу розвитку кредитної кооперації в окремих країнах світу від моменту зародження й до кінця XX ст., в той час як загальні, глобальні процеси міжнародного кредитно-кооперативного руху залишаються не достатньо дослідженими.

Формулювання мети. Мета статті полягає у висвітленні та систематизації особливостей виникнення та поширення кооперативів та кредитних кооперативів зокрема у країнах світу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Три найпоширеніших види кооперації (споживча, сільськогосподарська і кредитна) виникли, відповідно, у Великобританії, Франції та Німеччині. Саме з Європи кооперативний рух поширився до інших регіонів світу. На сьогодні, близько 1 млрд людей є членами різноманітних кооперативів, які створили понад 100 млн робочих місць [1].

Завдяки демократичним і прозорим принципам діяльності та управління, а також важливій соціальній місії, кооперативна форма господарювання зазнала значного поширення в Європі, Америці, Африці, Азії, Австралії. Виникли різні типи кооперативів: окрім споживчих, сільськогосподарських і кредитних,

успішно функціонують страхові, енергетичні, будівельні, житлові, дачні, гаражні, ремісницькі, санаторно-курортні, медичні, освітні, похоронні та ін.

Значна частка населення багатьох країн (і розвинутих, і таких, що розвиваються) належить до числа членів принаймні одного кооперативу. Так, членами фінської системи споживчих кооперативів S-Group є майже 1,5 млн осіб, що представляють 28 % населення і 62 % усіх домогосподарств країни. У Франції 23 млн осіб (близько 38 % населення) є членами кооперативів, 75 % усіх французьких аграрних виробників є кооператорами. Кожен третій мешканець Франції користується послугами кооперативного банку. У Німеччині членами кооперативів є близько 20 млн мешканців (25 % населення). В Ірані – 23 млн осіб (33 % населення).

Кооперативний сектор займає важливе місце в економіках більшості країн світу. Так, наприклад, у сфері продажу продуктів харчування і товарів масового споживання Угорщини, 14,4 % належать системі Co-op Hungary. Внесок іранських кооперативів у ВВП країни склав 6 %. В Японії до кооперативного руху залучено 91 % усіх фермерів, а частка споживчих кооперативів у національному ринку харчових продуктів склала 5,9 %. В Кореї 90 % фермерів є кооператорами. В Кенії 45 % ВВП і 31 % депозитів приходить саме на кооперативний сектор. Частка Кувейтської системи споживчої кооперації в національній сфері роздрібної торгівлі складає 70 % [2].

До того ж, кооперативи забезпечують населення робочими місцями, випереджаючи транснаціональні корпорації на 20 %. Так, в Чехії кооперативи створили 56 тис. робочих місць, в Німеччині – 440 тис., у Франції – 1 млн [2].

Кредитна кооперація, безумовно, є одним з найбільш поширених і важливих для економік країн сектором. Протягом своєї понад 150-річної історії, вона пройшла складний еволюційний шлях, який мав свої характерні особливості у кожній окремій країні. Батьківщиною кредитної кооперації стала Західна Європа, передусім – Німеччина. XIX століття ознаменувалося значним економічним і соціальним розвитком господарюючих

суб'єктів, у тому числі селянських господарств і дрібних міських виробників та підприємців. Передумовою виникнення і розвитку кредитної кооперації була гостра потреба дрібних господарств і населення в обігових коштах.

Іншою причиною виникнення та розвитку кредитної кооперації стала діяльність банків та лихварів. Банки переважали за кількістю і силою впливу в містах, а лихварі – у сільській місцевості. Сільські лихварі мали у своєму розпорядженні відносно невеликі кошти і діяли ізольовано від міського фінансового ринку, що значно підсилювало їх монопольне становище. Тому, відсоткові ставки сільських лихварів перевищували міські у п'ять та більше разів. Існували значні складнощі з отриманням кредиту і в місті, особливо для дрібних підприємців. Банківські установи вимагали від позичальників надійної застави, як правило у формі нерухомого майна. Окрім цього, процедура отримання кредиту була громіздкою і вимагала багато часу. Дані обставини стали передумовами пошуку нової форми надання кредитних послуг, яка б задовольняла потребу широких верств населення у швидких і відносно недорогих кредитах. Так з'явилася ідея кооперативного кредиту.

Сучасні кредитні кооперативи представлені двома найпоширенішими типами: кооперативними банками (переважно в країнах Європи) та кредитними спілками (в більшості регіонів світу) і складають кредитно-кооперативний сектор економік багатьох країн. У світі налічується понад 51 тис. кредитних спілок, понад 3,8 тис. кооперативних банків, кількість їх членів – відповідно 196,5 млн і 56,4 млн осіб, загальні активи – відповідно 1 564 млрд дол. і 9 733 млрд дол. [3].

Висновки. Світовий і, передусім, європейський досвід становлення кредитно-кооперативного сектору є надзвичайно важливим для реформування та ефективного розвитку української кредитної кооперації.

Список використаних джерел

1. Historyoftheco-operativemovement : офіц. веб-сайт Міжнародного Кооперативного Альянсу. URL: <http://ica.coop/en/what-co-op/history-co-operative-movement>.

2. The Co-operative Movement Around the World : wedge.coop [Електронний ресурс]. URL: <http://www.wedge.coop/newsletter/april-may-2022/cooperative-movement-around-the-world>.
3. Statistical Report of World Council of Credit Unions : офіц. веб-сайт WOCCU [Електронний ресурс]. URL: <http://www.woccu.org/publications/statreport>.
4. Гончаренко В. В. Міжнародні кооперативні принципи і розвиток псевдо кредитних спілок в Україні [Електронний ресурс] / Владислав Васильович Гончаренко // Українська кооперація. – 2011. – № 4. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/5199>.
5. Гончаренко В. В. Про зміну концепції розвитку системи кредитної кооперації та її можливий вплив на кредитно-кооперативний сектор національної економіки / Владислав Васильович Гончаренко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – Полтава : ПУЕТ, 2011. – № 5 (50). – С. 99–107.
6. Пантелеймоненко А. О. Діяльність європейських кооперативних банківських систем у контексті світової фінансово-економічної кризи: Розділ 5 / А. О. Пантелеймоненко // Функціонування банківського сектору та кредитної кооперації: теорія і практика : монографія. – Полтава : ПУЕТ, 2010. – 152 с.

УДК 339.727

ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ КРИПТОВАЛЮТНОЇ ІНДУСТРІЇ

Коробко А. В., магістр спеціальності Міжнародні економічні відносини освітня програма «Міжнародні економічні відносини»
Артеменко А. В., к. е. н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин

Анотація. У дослідженні розглядаються сучасні тенденції розвитку криптовалютної індустрії та її вплив на сучасну економіку світу. Досліджено тенденції інтеграції криптовалюти в національну економіку України.

Ключові слова: криптовалюта, блокчейн, токен, біржа, ринок, глобальна економіка, майнінг, фіатні гроші.

Abstract. The current trends in the development of the cryptocurrency industry and its impact on the modern world economy are examined in this research. The trends of cryptocurrency integration into the national economy of Ukraine are studied.